

Reactie zienswijzen begroting 2021 en wijziging begroting 2020

Bijlage bij de aanbiedingsbrief begroting 2021 van 1 juli 2020

In deze bijlage gaan wij in op alle zienswijzen van gemeenten. We doen dit aan de hand van een aantal thema's die door meerdere gemeenten zijn genoemd. Onder aan de brief vindt u een reactie op zienswijzen die door één gemeente zijn gegeven.

Basis op orde

- ⇒ In verschillende woorden vraagt u de GRJR de basis op orde te krijgen, in control te raken en een gezamenlijk gevoel van urgentie te creëren. Hiervoor zijn structurele middelen vrijgemaakt. Ondanks dat er lichte verbetering is te zien, verwacht u hier stevigere resultaten. Dit gaat met name over de financiële- en bedrijfsvoeringsprocessen, de informatievoorziening en het sturen op de contracten.
- ⇒ De raad uit Krimpen roept op om de basis op orde te hebben op 1 november.
- ⇒ De raad uit Capelle verzoekt het bestuur van de GRJR ervoor te zorgen dat zij uiterlijk 1 januari 2021 de 'basis op orde' heeft en verwachten dat het bestuur van de GRJR onze raad daarover separaat te informeert.

In deze paragraaf lichten wij eerst het proces toe dat de GRJR momenteel doorloopt om de basis op orde te krijgen. Een verdieping op de verschillende thema's volgt in de paragrafen hierna.

De GRJR werkt sinds het najaar van 2019 aan een betere uitvoering en besturing van de jeugdhulp in de regio Rijnmond. Langs diverse sporen van een verbeterplan is tot medio mei intensief gewerkt en het nodige in gang gezet. In mei is een nieuwe fase ingegaan die om een andere aanpak vraagt. Het Algemeen Bestuur van de GRJR heeft daarom mevrouw S. (Sandra) Hammer benoemd als nieuwe secretaris a.i..

De nieuwe secretaris a.i. heeft een duidelijke opdracht meegekregen om stappen te zetten om de basis op orde te brengen. Op basis van het verbeterplan zijn vier prioriteiten genoemd, waarop de GRJR samen met aanbieders en gemeenten de komende periode verbeterstappen wil zetten:

1. Inkoopstrategie en arrangementenmodel
2. Informatievoorziening/ P&C-cyclus
3. Contractmanagement
4. Governance

De opdracht van de secretaris a.i. loopt tot 2 december 2020. Binnen het bestuur sturen de portefeuillehouders organisatie, Wethouder van Ginkel en Wethouder

Bokhove hierop. De secretaris a.i. informeert op regelmatige basis het bestuur over de voortgang van haar opdracht.

Inhoudelijk gaan ook de kwartaalrapportages in op de voortgang van het verbeterplan. Deze kan uw wethouder met u delen.

⇒ De raad uit Capelle vraagt een gewijzigd Verbeterplan aan te leveren waarin nadrukkelijk is opgenomen hoe de GRJR zorgt voor 'de basis op orde', haar uitvoeringstaken vastlegt en hoe te komen tot kostenbeheersing en een verbeterde inkoop/aanbesteding.

Op de AB-vergadering van 1 juli krijgt de secretaris a.i. haar opdracht van het AB. Deze is gebaseerd op het vastgestelde verbeterplan en een analyse daarvan.

Inkoopstrategie en arrangementenmodel

⇒ Diverse raden vragen ruimte voor lokale, dan wel subregionale, initiatieven voor de opdrachten D en E met ingang van 1 januari 2022 of zoveel eerder als mogelijk. Hiermee hangt nauw samen dat diverse raden aangeven dat de huidige financieringssystematiek niet gewenst is.

⇒ De raad van Capelle dringt aan op een inkoop/aanbesteding waarbij er per 1 januari 2022 voor meerdere jaren aangescherpte contracten op de percelen A, B, C en F aanwezig zijn en ook op onderdelen van perceel D en E, voor zover die niet lokaal georganiseerd worden.

⇒ De raad uit Maassluis is van mening dat de nieuwe contracten geflankeerd moeten worden met rendementsafspraken met de gecontracteerde om buitensporige winsten uit contracten te voorkomen.

Sinds eind 2019 zijn de stuur- en werkgroep inkoop, onder leiding van wethouder van Aaken, intensief aan de slag met het inkooptraject. In de AB-vergadering van 15 april is invulling gegeven aan de voorwaarden voor de definitieve verlenging van de contracten tot en met 2021. In de besloten AB-vergadering van 29 mei is gesproken over het nogmaals verlengen van de contracten. Hier is besloten voor de contracten D en E maximaal te zoeken naar mogelijkheden om hier een lokale invulling aan te geven. Dit kan subregionaal of zelfs per gemeente. De uitkomsten hiervan staan in een discussienota die op de vergadering van het AB van 15 juli ter besluitvorming ligt.

Afhankelijk van de uitkomst van deze AB-vergadering wordt er planmatig gewerkt aan een inkoop per 1 januari 2022 of 2023. Het is belangrijk dat de inkoopstrategie een nauwe aansluiting heeft op de regiovisie. Deze regiovisie is het document waarin de 15 gemeenten gezamenlijk het kader meegeven voor de GRJR en die de verschillende raden zullen vaststellen in de tweede helft van 2020. Door deze aansluiting wordt ook voldaan om ook inhoudelijke verbeteringen vanuit het huidige inkoopmodel te verwerken. Verbeterde rendementsafspraken kunnen hier onderdeel van uitmaken.

⇒ De raad uit Krimpen vraagt inzichtelijk te maken wat de meerwaarde is van het West Brabantse model voor de GRJR.

De voor- en nadelen van de verschillende modellen, zoals het model van West Brabant West, kan onderdeel zijn van de regiovisie, waarbij gemeenten kunnen vergelijken of het genoemde model kan leiden tot verbeteringen in het door het GRJR gehanteerde model.

Informatievoorziening/ P&C-cyclus

⇒ Diverse raden staan stil bij de noodzaak om de (zorg)ontwikkeling beter te monitoren en de verkregen informatie beschikbaar te maken door middel van heldere informatievoorziening. Hierin wordt al wel een ontwikkeling gezien, het is belangrijk deze door te zetten.

Op dit moment zijn er al diverse ontwikkelingen op het gebied van informatievoorzieningen. Een eerste voorbeeld is het verhogen van de frequentie en kwaliteit van de kwartaalrapportages die per 1 januari 2020 is doorgevoerd. Het tweede voorbeeld van een goede ontwikkeling is de monitor Kind in de Keten. Deze monitor geeft een waardevol inzicht in hoe kinderen zich door de jeugdzorgketen bewegen. Dit geeft ons – GRJR, gemeenten en aanbieders - inzicht in hoe we kinderen sneller en beter kunnen helpen. Een ander voorbeeld is de betaaltool. Deze tool heeft vele handmatige handelingen overbodig gemaakt waardoor veel sneller, én met minder fouten, data beschikbaar is voor bijvoorbeeld analyses en betalingen. Ook werken wij aan de implementatie van een BI-tool die analyses over bijvoorbeeld zorggebruik mogelijk maken. Hierdoor zijn we niet alleen beter in staat te monitoren of contracten te managen, het helpt de GRJR ook om van elkaar te leren.

Om de zichtbaarheid, de samenhang, de doelen en planning van deze ontwikkelingen te vergroten maakt de GRJR de komende maanden een uitvoeringsplan informatievoorziening dat in het najaar 2020 in een AB-vergadering besproken wordt. Hierin is nadrukkelijk aandacht voor de samenwerking met individuele gemeenten en contractmanagement, omdat informatie pas waarde heeft als we de informatie duiden en hier lering uit trekken.

⇒ Diverse raden geven het belang aan van het uitsluiten van beschikkingen die met terugwerkende kracht worden aangevraagd.

⇒ Volgend uit 'de basis op orde' geven raden het belang aan van een goede administratie voor het behalen van een hoge declaratiegraad.

Wij delen deze zienswijzen. Naast het belang van goed contractmanagement, waarover later meer, is het voor bovenstaande punten heel relevant dat binnen de GRJR vanaf 2020 wordt gewerkt aan kwartaalafsluitingen. Hierdoor is veel meer inzicht, en daarmee ontstaan sturingsmogelijkheden op de administratieve afwikkeling binnen gemeenten en zorgaanbieders. De situatie zoals deze begin van 2020 is ontstaan, waarbij de 9-maands rapportage een heel ander beeld gaf dan de daadwerkelijke jaarcijfers 2019, wordt hiermee voorkomen. Uit de eerste kwartaalafsluiting blijkt dat dit een flinke inspanning is voor gemeenten om de juiste gegevens aan te leveren. Ook voor de GRJR is het extra werk. Wij zijn er echter van overtuigd dat de voordelen van deze kwartaalafsluiting vele malen groter zijn. (Mede)

hierdoor is de declaratiegraad in het eerste kwartaal 2020 hoger dan wat als doel was gesteld.

- ⇒ De raad van Krimpen spreekt de teleurstelling uit dat de jaarrekening nog steeds niet op eigen gegevens gebaseerd kan worden als gevolg van een declaratiegraad <95%.

Dit betreft een reactie op de jaarrekening 2019 en is geen zienswijze op de begroting. Wél kunnen wij u melden dat in de GRJR in het eerste kwartaal een declaratiegraad van 57% is behaald (daar waar 51.9% was verwacht). Dit is een forse verbetering ten opzichte van 2019.

Oplopende kosten

- ⇒ Verschillende raden vragen, in verschillende woorden, direct maatregelen te nemen tegen de kosten die oplopen, zonder dat er meer kinderen worden geholpen.
- ⇒ De raad van Capelle aan den IJssel benoemt de toename van (het aantal) zorgvragen, de wachtlijsten, de stijgende kosten per kind en ziet dat per saldo jeugdigen en ouders niet altijd even adequaat worden ondersteund. Zij spreken nogmaals hun zorgen uit over deze ontwikkelingen en verzoeken het bestuur van de GRJR bovenstaande onderwerpen ter hand te nemen. De raad van Capelle wenst op de genoemde onderwerpen tijdig aangesloten te blijven.

De oplopende kosten zijn een landelijk knelpunt in de jeugdhulp, niet alleen voor de GRJR. Specifiek voor de GRJR blijkt uit onderzoek dat de kosten niet alleen zijn toegenomen, maar dat tegelijkertijd blijkt dat er niet méér kinderen geholpen worden en dat kinderen langer in een zorgtraject zitten. Om de oplopende kosten te kunnen beheersen zijn zowel de GRJR als de gemeenten aan zet. De GRJR om vanuit contractmanagement de aanbieders continue uit te dagen om integrale hulp zoveel mogelijk zonder wachtlijsten en binnen de budgetten te organiseren. En de gemeenten hebben de taak om scherp te zijn op de indicatie en de monitoring. Op dit moment is de GRJR – waaronder verstaan wordt de uitvoeringsorganisatie en de gemeenten- bezig met het uitvoeren van de inhoudelijke onderbouwde taakstelling voor de meerjarenraming. De Uitvoeringsorganisatie van de GRJR en de gemeenten hebben inhoudelijke maatregelen benoemd die een voor een financiële ombuiging moeten zorgen. Hierbij kunt u denken aan het aanscherpen van het gebruik van het arrangementenmodel of bijvoorbeeld de samenwerking tussen zorg en onderwijs.

Al met al zorgt het proces van oplopende kosten voor moeilijke beslissingen in de gemeentelijke organisaties op casusniveau: er is een risico van oplopende wachtlijsten. Wij willen ernaar streven dat het gesprek in de regio meer moet gaan over de reikwijdte van de jeugdwet: normaliseren en demedicaliseren. Dit gesprek vindt met alle partijen vooral ook plaats aan de transformatietafels.

- ⇒ Door de raden van Maassluis, Vlaardingen en Schiedam worden de diverse onderzoeken die lopen, zoals de (voorgenomen) schouw op 'zorg & verblijf' en de 'daghulp', tarief- en herijkingsonderzoek en de aanscherping gebruik van arrangementenmodel gezien als eerste stappen naar verbetering. De raad van Schiedam geeft aan dat hierop een actieplan dient te volgen.

Als bestuur van de GRJR onderschrijven wij dat het uitvoeren van het onderzoek slechts de start is. De effecten zitten in de opvolging van de conclusies en aanbevelingen. Door beter inzichtelijk te maken wat wij met welke aanbeveling doen stemmen wij verwachtingen en beschikbare middelen beter op elkaar af. Het sturen hierop is één van de opdrachten aan contractmanagement en inkoop.

Contractmanagement

- ⇒ In de zienswijzen wordt het belang benoemd van verbeteringen op het gebied van contractmanagement. Met name de regie op toeleiding naar zorg, het handhaven van contractafspraken en de sturing op de wachttijden worden genoemd.
- ⇒ De raad van Capelle benoemt specifiek het gebrek aan sturingsmogelijkheden op resultaten.

De komende vier maanden heeft het contractmanagement binnen de GRJR de specifieke aandacht. Contractmanagement is een van de kerntaken van de Uitvoeringsorganisatie van de GRJR. De afgelopen jaren is gebleken dat meer sturing hierop nodig is en daar wordt vol op ingezet door de Uitvoeringsorganisatie. Gemeenten en de Uitvoeringsorganisatie zijn meermaals met elkaar in gesprek gegaan om sluitende afspraken te maken over samenwerking en rolverdeling. Denk hierbij aan wie de rol op zich neemt in de regie op de toeleiding naar zorg (gemeenten) en wie de regie heeft op het handhaven van contractafspraken (contractmanagers) en sturing op de wachttijden (GRJR).

Begroting 2021 en taakstelling

- ⇒ Ondanks dat er begrip is voor de situatie betreurt de raad van Krimpen dat de begroting 2021 gebaseerd is op de gegevens van 2019 doordat deze is gebaseerd op de productie-uitvraag.
- ⇒ De raden van Vlaardingen, Maassluis en Krimpen geven aan niet in te stemmen met de indexatie. Dit geldt ook voor Albrandswaard, Barendrecht en Ridderkerk, tenzij dit uit wettelijke verplichtingen wel noodzakelijk is. De raad van Schiedam wil in principe wel indexeren, tenzij de uitkomsten uit het tarief- en herijkingsonderzoek aanleiding geven het toch niet te doen.

De begroting baseren wij op ervaringscijfers van voorgaande jaren. Deze cijfers zijn gebaseerd op zowel de productie-uitvraag, als de uitkomsten van de afrekentrajecten die wij met gemeenten doorlopen.

Een aantal gemeenten geeft in hun zienswijze aan niet in te stemmen met de voorgestelde indexatie. Gemeenten krijgen via het accres compensatie van het rijk voor deze kosten. Het AB is van mening dat het opnemen van indexatie en het betalen van faire tarieven erg belangrijk is. Bovendien kan het niet opnemen als een aanvullende taakstelling gezien worden door de Provincie die hier vanuit de toezichhoudende rol op toetst. Dit is de reden dat wij in de begroting de indexatie wel hebben doorgevoerd.

- ⇒ Zowel de raad van Lansingerland als de raden van de BAR-gemeenten zijn voorstander van realistisch begroten. Dit leidt tot minder begrotingswijzigingen en tot meer sluitende jaarrekeningen.

Wij zijn ons ervan bewust dat in de afgelopen jaren er (flinke) wijzigingen zijn geweest in de begrotingen en delen de wens tot minder begrotingswijzigingen en tot een meer sluitende jaarrekening. Gezien de dynamiek in het werkveld en bijvoorbeeld door corona is het niet uit te sluiten dat wijzigingen nodig zijn. Wel proberen wij deze in hoogte en frequentie te laten afnemen door alle maatregelen die hiervoor genoemd zijn.

- ⇒ De raad uit Capelle vraagt het bestuur van de GRJR bij deze dringend om ons het definitieve meerjarenplan Taakstelling 2020-2024 toe te sturen.

Het plan van aanpak dat een inhoudelijke onderbouwing geeft aan de taakstelling in de begroting 2021 en de meerjarenraming 2022-2024 staat geagendeerd voor de AB-vergadering van 1 juli. Hierna kan deze door de bestuurders gedeeld worden met de eigen raad.

- ⇒ In uw zienswijzen wordt veel steun uitgesproken voor het opnemen van de taakstelling, de raad uit Schiedam vraagt hier extra inzet op. De raad uit Lansingerland vraagt aandacht voor de gevolgen van corona op deze taakstelling en vraagt actief geïnformeerd te worden hierover.
- ⇒ Vanuit de raden van VPGO wordt aangegeven dat het gewenste evenwicht tussen kwalitatief goede en betaalbare zorg er nog lang niet is. Zij zien graag dat de GRJR overstapt naar een proactieve aanpak, waarbij het herstelplan gezamenlijk wordt opgepakt.
- ⇒ De raden van VPGO geven aan een gezamenlijk herstelplan op te stellen voor alle gemeenten van Voorne-Putten en Goeree Overflakkee. In dit herstelplan staan gerichte maatregelen om de taakstelling in de meerjarenbegroting te realiseren.

Het proces van de taakstelling is een goed voorbeeld van de samenwerking tussen de verschillende soorten ambtenaren en de bestuurders van alle 15 gemeenten en de GRJR. De provincie, die de begroting toetst, hecht waarde aan de wijze waarop deze inhoudelijke ombuigingsplannen gezamenlijk tot stand zijn gekomen, dit vergroot de financiële haalbaarheid. Met het opstellen van het plan van aanpak voor de taakstelling is de GRJR er nog niet. Het monitoren van de voortgang en het bijsturen waar nodig is erg belangrijk. Dit is een gezamenlijke inspanning van gemeenten en de GRJR.

Transformatie

- ⇒ Vanuit de raden van VPGO zijn er zorgen over het leereffect wat de transformatie oplevert.
- ⇒ De raad van Capelle ziet dat de beoogde transformatie naar een effectiever jeugdstelsel nog niet of onvoldoende is gerealiseerd

Wij zijn van mening dat de leereffecten beter zichtbaar moeten worden gemaakt en dat de beoogde transformatie achterblijft. Om hier beter op te kunnen sturen worden de opbrengsten nauwer gemonitord. KPMG doet dit op kwantitatieve aspecten en STRAW op kwalitatieve aspecten. Hierdoor krijgen wij meer zicht op de effecten en zijn wij beter in staat om met en van elkaar te leren. De voortgang hierop delen wij via de kwartaalrapportages.

Regiovisie

- ⇒ In enkele zienswijzen wordt gerefereerd aan de regiovisie die op dit moment wordt opgesteld door de 15 deelnemende gemeenten. De raden zien dit als goede basis voor de samenwerking.
- ⇒ De raad uit Capelle wenst betrokken te worden bij het opstellen van deze Regiovisie.

Het opstellen van de regiovisie gebeurt onder leiding van de 15 gemeenten. De GRJR is hierbij betrokken als samenwerkingspartner.

Schouw op E

- ⇒ De BAR-gemeenten geven aan verbaasd te zijn dat in het rapport van KPMG op perceel E wordt gesproken over een stijging van het aantal cliënten, terwijl dat niet uit de jaarcijfers blijkt. Zij pleiten voor het tellen van unieke tellingen in de voorgenomen schouw.

In de (voorgenomen) schouw op de opdrachten B en D kijken we door middel van data-analyse naar of er sprake is van een stijging of daling van het aantal unieke cliënten.

JBRR en VTRR

- ⇒ De raden van MVS vragen specifieke aandacht voor het sturen op de vastgestelde kritische prestatie indicatoren (KPI's) van subsidiepartner JBRR.
- ⇒ De raad in Schiedam verwacht dat de GRJR de prestaties van VTRR nauwgezet volgen en kritisch bekijkt of de toekenning van de extra middelen ertoe leidt dat de noodzakelijke verbeteringen daadwerkelijk worden gerealiseerd.

Het sturen op de prestatie indicatoren van de GI JBRR is een belangrijk onderdeel van de relatie met de GI. Over de streefwaarden is een duidelijke opdracht verstrekt. In de kwartaalrapportages die JBRR oplevert wordt hierover gerapporteerd. De uitkomsten worden zowel ambtelijk als bestuurlijk besproken. Onderdeel van de sturing is de realisatie over een bepaalde periode en afspraken over verbeterverwachtingen in een volgende periode.

Met VTRR voeren we zowel ambtelijk als bestuurlijk maandelijks gesprekken. Hierin bespreken we de rapportages en de voortgang op het jaarplan. In dit jaarplan zijn onder andere de verbetermaatregelen opgenomen.

Samenwerking

- ⇒ Naast alle onderwerpen die verbetering vereisen wordt in diverse zienswijzen het vertrouwen uitgesproken dat, met deze verbeteringen, de samenwerking kan leiden tot goede zorg en ondersteuning voor de jeugd binnen Rijnmond.
Hierbij wordt vanuit de raden van VPGO de wens geuit om de strategie binnen de GRJR aan te passen: niet alleen samen leren, maar vooral ook samen sturen.
- ⇒ De raden van VPGO spreken het belang uit van het in samenhang oplossen van zorginhoudelijke en financiële vraagstukken voor de jeugdhulp.

Het bestuur van de GRJR onderschrijft het belang van samenwerken. Alleen samen kunnen we ervoor zorgen dat onze kinderen goede zorg en ondersteuning blijven houden en dat de we de beperkte middelen zo goed mogelijk inzetten. Het samen leren en sturen gaan wat ons betreft hand-in-hand, net als de zorginhoudelijke en financiële vraagstukken. Het gezamenlijke gesprek begint met het inzichtelijk maken van de situatie. Dit gesprek voeren wij met aanbieders, bestuurders, gemeenten en niet te vergeten met de doelgroep zelf.

- ⇒ Vanuit de raad van Lansingerland wordt waardering uitgesproken voor alle inspanningen richting het Rijk.

De inspanningen richting het Rijk zijn uiteraard ook financieel gedreven, de gesprekken hierover voeren wij echter altijd vanuit de inhoud. De komst van een regionale visie gaat hierbij helpen, daarmee kunnen we nog scherper de Rijnmondse standpunten uitdragen in bovenregionale en landelijke gremia.

- ⇒ De raad uit Capelle geeft aan dat zij de reactie op de zienswijze van vorig jaar niet ontvangen heeft.

Deze is nogmaals verzonden.

- ⇒ De raad uit Capelle verzoekt het bestuur van de GRJR ons vóór de zomervakantie 2020 een toelichting te geven op de voortgang van de belangrijkste door de GRJR zelf geconstateerde knelpunten: toename van de vraag naar jeugdhulp, de wachtlijstproblematiek, hogere kosten per indicatie per cliënt, toename van complexe(re) zorgvragen, gelijkblijvende druk op residentiële voorzieningen, toenemend aantal meldingen en onderzoeken bij Veilig Thuis Rotterdam (VTRR).

In de Burap van het eerste kwartaal is de eerste voortgang in 2020 gerapporteerd. In deze cijfers hebben de gevolgen van corona nog geen effect. Het is nu wachten op de cijfers uit het tweede kwartaal. Daarin zullen de eerste gevolgen van corona zichtbaar worden. Via uw vertegenwoordiger in het AB horen wij daarna graag welke extra informatie u nodig heeft.